

CSAKNEM HETVEN SORTÚZ VOLT MAGYARORSZÁGON

'56 után vált ismertté a gumibot

IJS

A KDNP kommunizmus bűnei munkacsoport és a Konrad Adenauer Alapítvány szervezésében, A kommunista inváziók címmel szerveztek konferenciát kedden. A felszólalók az 1956 októberét követő sortűzek körülményeit elemezték. Kahler Frigyes nyugalmazott bírósági tanácselnök szerint hasonló mintára, egyazon „forgatókönyv” alapján zajlottak a tömegyilkosságok.

A kommunista inváziók címmel rendezett keddi konferencia témája a fegyveres kommunista szervezetek, az ÁVO és a megszálló szovjet hadsereg által fegyvertelen civilek ellen elkövetett tömegyilkosságok, sortűzek vizsgálata volt. Rétvári Bence, a KDNP alelnöke köszöntőjében hangsúlyozta, az új alaptörvény szerint a felelősségre vonások tekintetében az elévülés „nyugvó” állapotban van addig, amíg az állam vagy a sértettek nem kerülnek olyan helyzetbe, hogy a vonatkozó eljárásokat elindíthassák.

Kiemelte, a kommunista diktatúra idején elkövetett bűntettekkel szemben csak jogállami eszközökkel lehet fellépni, ami kötelessége a jelenlegi és jövőbeni kormányoknak is. „Magyarországnak a diktatúra óriási veszteséget okozott. A mai napig vannak jóvátehetetlen ügyek, amelyeket az állam nem tud teljes mértékben kárpótolni, csupán anyagilag és erkölcsileg. Éppen ezért az igazságszolgáltatást nem a bosszú hajtja, hanem az igazságérzet” – hangsúlyozta Rétvári. Hozzáfűzte, az új alaptörvény rendelkezéseivel kívánták megteremteni demokratikus eszközökkel a felelősségre vonás lehetőségét.

Horváth Attila egyetemi docens meghatározta a sortűz fogalmát, amely egyenruhás reguláris alakulat fegyveres fellépése békés szándékú demonstráló vagy felvonuló fegyvertelen embertömeg ellen. Úgy fogalmazott, hogy 1956. október 23-án kiderült, a Rákosi-féle káderpolitika alkalmatlan egy ország vezetésére.

Eötvös Péter, a KDNP-s munkacsoport elnöke, Kahler Frigyes, Horváth Attila és Rétvári Bence

FOTÓ: HORVÁTH PÉTER GYULA

Az irányító hatalmat a bizonytalanság és hozzá nem értés jellemezte. „Kádár János rájött, nincsenek képzett rendőrök vagy olyan hadsereg az országban, amely képes tömegoszlatásra – hívta fel a figyelmet a docens. – 1956-ig nem volt itthon gumibot sem. Ezeket Kádár hozta be, így az eszközök sokáig Kádár-kolbásznak vagy sűrített szocializmusnak nevezték” – emlékeztetett a docens.

Kahler Frigyes nyugalmazott bírósági tanácselnök a salgótarjáni sortűz kapcsán rávilágított, az akkoriban elkövetett tömeggyilkosságok mindegyike ugyanazon „forgatókönyv” szerint zajlott, előre kitervelten, provokálva az alapvetően békés ember-

tömegeket. Kiemelte, mivel Kádár János nem tudta magának békés eszközökkel megnyerni a lakosságot, vérrel-vassal érvényesítette akaratát. Hozzátette, Uszta Gyula, a Katonai Tanács megszervezője, a karhatalom szervezője azt a parancsot adta, „gyorsan és kegyetlenül le kell számolni velük”.

A központi utasítás szerint minden intézkedést szóban kellett elrendelni. A salgótarjánihoz hasonló sortűzek folytatódtak többek között Egerben, Miskolcon, Gyulán és Zalaegerszegen is.

„1956 októbere után csaknem hatvanöt-hetven sortűz zajlik az országban. A történelemben példanélküli,

hogyan az irányító hatalom három hónapon keresztül tudatosan pusztítja saját népét – mondta Jobbágyi Gábor egyetemi tanár. – A Kossuth téri tömeggyilkosságot több körülmény okán is vélhetően provokáció előzte meg.”

Kiemelte, a tömeg egy nagyobb részét egy „barátkozó” szovjet tank terelte a térre. „Aki valamennyire ismeri az orosz hadsereg szabályait, tudja, hogy nem létezett átállás a másik oldalra, mivel az később kivégzéssel járt. Egyebek mellett ez is alátámasztja, hogy a Kossuth téri sortűz előtt a szovjetek nem barátkoztak a tömeggel, hanem provokálták azt” – hangsúlyozta Jobbágyi Gábor. ■

Es gab an die 70 Reihenerschießungen

Nach 1956 ist der Gummiknüppel bekannt geworden

Der Arbeitskreis „Verbrechen des Kommunismus“ der Christlich-Demokratischen Volkspartei (KDNP) veranstaltete am Dienstag zusammen mit der Konrad-Adenauer-Stiftung eine Konferenz mit dem Titel „Kommunistische Invasionen“. Die Redner haben die Reihenerschießungen in der Zeit nach dem Oktober 1956 analysiert. Nach dem Vorsitzenden Richter i.R. Frigyes Kähler erfolgten die Massenmorde nach demselben Muster, nach demselben „Drehbuch“.

/ Der Artikel gibt eine kurze Zusammenfassung einiger Redner der Konferenz wieder, so neben dem genannten Frigyes Kähler auch Attila Horváth und besonders ausführlich den Staatssekretär im Verwaltungs- und Justizministerium Dr. Bence Rétvári. Dieser gab zu bedenken, dass gem. dem neuen ungarischen Grundgesetz die Verjährung der Strafverfolgung in der Zeit ruhte, in der die Opfer und der Staat außerstande waren, die diesbezüglichen Verfahren in Gang zu setzen. Er betonte auch, dass man die Gräueltaten der kommunistischen Diktatur nur mit rechtsstaatlichen Mitteln verfolgen dürfe, was ja auch die Verpflichtung der gegenwärtigen und zukünftigen Regierungen sei. Die Justiz sei nicht durch Rachegefühle, sondern durch ein Gerechtigkeitsstreben geleitet. (...) /